

עת"א 4854/01/24 - גיהד מצרי נגד שרות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 4854-01-24 מצרי נ' שרות בתי הסוהר
תיק חיצוני:

לפני	כבוד השופט מיכאל קרשן
העותר	גיהד מצרי
נגד	
המשיב	שרות בתי הסוהר

בשם העותר: עו"ד סימה כוכב

בשם המשיב: עו"ד אתי מישׁיב

פסק דין

לפני עתירת אסיר הנוגעת לחישוב תקופת מאסרו.

העובדות הצריכות לעניין

1. ביום 19.12.2018 נגזר דינו של העותר במסגרת ת"פ (מחוזי ב"ש) 13515-07-17 (להלן: **ההליך הראשון**). ביום 7.7.2019 שוחרר העותר שחרור מוקדם מן המאסר שנגזר עליו בהליך הראשון. תקופת השחרור על-תנאי נועדה להיות מיום 7.7.2019 ועד ליום 19.1.2021.
2. ביום 29.10.2020 נעצר העותר במסגרת ת"פ (מחוזי חי') 48598-11-20 (להלן: **ההליך השני**).
3. ביום 23.6.2021 הורתה ועדת השחרורים על הפקעת רישיונו של העותר ונשיאת מחצית מתקופת התנאי בהליך הראשון, קרי: 281 ימים.
4. ביום 12.5.2022 גזר בית המשפט המחוזי חיפה את דינו של העותר בהליך השני ל-34 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו - 29.10.2020. בית המשפט בהליך השני הוסיף וקבע כי מתקופת מאסר זו **לא תנוכה התקופה שבין 23.6.2021 ליום 31.3.2022** (281 ימי ההפקעה).
5. שב"ס חישב את תקופת מאסרו של העותר באופן הבא:

- 2021.6.23 - 2022.3.30: ריצוי הפקעת מחצית תקופת התנאי מן ההליך הראשון (281 ימים).
- מיום 2022.3.31: ריצוי 34 חודשי המאסר בגין ההליך השני, בניכוי ימי מעצרו בהליך השני (מיום 2020.10.29 ועד ליום 2021.6.22).
- חיבור שתי התקופות הביא לכך שמועד שחרורו המלא של הנאשם הוא 2024.6.7.

תמצית טענות הצדדים

6. העותר טוען כי המשיב צריך היה לחשב את תקופת מאסרו כשתי תקופות מאסר, האחת בת 34 חודשים (בהליך השני) והשנייה בת 281 ימים (הפקעת מחצית תקופת התנאי מההליך הראשון). זאת משום שלטעמו סיים לרצות את תקופת ההפקעה עוד בטרם נשפט, וחל "נתק" בין תקופת ההפקעה לתקופת המאסר שנגזרה בהליך השני.

טענה זו תמך העותר בהוראת סעיף 22א לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (להלן: **חוק שחרור על תנאי ממאסר**), ובפסק הדין בעת"א (מחוזי ב"ש) 64284-05-21 **אזברגה נ' שירות בתי הסוהר** (6.7.2021) (להלן: **עניין אזברגה**), ובעמדת המשיב באותו הליך, בו ביקש אסיר לחשב את תקופת מאסרו בנסיבות דומות כיחידה אחת.

7. המשיב מצדו טוען כי בעניין יתרת מאסר נקבע לא אחת כי חישוב מועד שחרור אסיר יתבסס על פרק הזמן המלא בו שהה האסיר, ואין מקום לפיצול התקופות. הוא הפנה בעניין זה להחלטת השופט ד' ארד-אילון בעת"א (מרכז) **אבו גנאם נ' שירות בתי הסוהר** (23.4.2023) (להלן: **עניין אבו גנאם**), וכן לרע"ב 1049/15 **ניזרי נ' שירות בתי הסוהר** (18.6.2015), לרע"ב 4668/17 **אוחנה נ' שירות בתי הסוהר** (24.7.2017) ולעת"א (מרכז) **צלאח נ' שירות בתי הסוהר** (29.5.2018).

8. למחלוקת בין הצדדים יש משמעות מעשית בנוגע לעותר, שכן בהתאם להוראת סעיף 68ג לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן: **פקודת בתי הסוהר**), זכאים לשחרור מינהלי רק אסירים שיתרת המאסר שלהם **אינה עולה** על יתרת המאסר המרבית הקבועה בטור ב' בחלק א' לתוספת הראשונה, ונתון אחרון זה (יתרת המאסר המרבית) גדל כפונקציה של תקופת המאסר לה נדון האסיר.

דין והכרעה

9. סעיף 45 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 מורה כך:

(א) (בוטל).

(ב) מי שנידון למאסר ולפני שנשא כל ענשו חזר ונידון למאסר, ובית המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה

שישא את ענשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר.

(ג) מי שנידון לשתי תקופות מאסר או יותר שאחת מהן חופפת בחלקה את האחרת, אין עליו, לאחר שנשא תקופת המאסר האחת, אלא שארית תקופת המאסר האחרת שאינה חופפת.

10. סעיף 22א לחוק שחרור על תנאי ממאסר, שכותרתו "סדר נשיאת מאסר לאחר ביטול שחרור על-תנאי" קובע כדלקמן:

"על אף הוראות סעיף 45 לחוק העונשין, בוטל שחרורו על-תנאי של אסיר לפי סעיפים 20 עד 22, יישא האסיר את יתרת תקופת המאסר שעליו לשאת בשל ביטול שחרורו לפני ובמצטבר לכל מאסר אחר שהוטל עליו, ואם עבר עבירה נוספת בתקופת התנאי - גם לפני ובמצטבר לכל מאסר שיוטל עליו בשל אותה עבירה; היה האסיר נושא מאסר בעת שבוטל שחרורו, יופסק אותו מאסר לשם נשיאת יתרת תקופת המאסר שעליו לשאת בשל ביטול השחרור וישוב וימשך מתום אותה תקופה; לענין זה, "מאסר" - לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס."

11. העותר כאן נעצר בגין ביצוע העבירות מושא ההליך השני ביום 29.10.2020, בתקופה בה היה אסיר משוחרר על-תנאי במסגרת ההליך הראשון. רישיונו הופקע ביום 23.6.2021, בעודו נתון במעצר בהליך השני. כיוון שבאותו מועד לא נשא העותר עונש מאסר אחר, החל הוא לרצות את יתרת תקופת המאסר שקבעה ועדת השחרורים בעניינו (281 ימים) מאותו רגע ואילך.

12. אין חולק כי ריצוי יתרת תקופת המאסר בה חויב האסיר בהליך הראשון הסתיים ביום 30.3.2022. במועד זה היה העותר עדיין בסטטוס של עצור במסגרת ההליך השני.

13. ביום 12.5.2022 גזר בית המשפט את דינו של העותר בהליך השני. בית המשפט בהליך השני פעל בהתאם להוראת סעיף 22א לחוק שחרור על תנאי ממאסר כאשר הורה לא לנכות מעונש המאסר בפועל את התקופה בה היה העותר נתון במעצר וגם ריצה את יתרת תקופת המאסר בגין הפקעת רישיונו במסגרת ההליך הראשון.

14. בעניין **אזברגה** דן בית המשפט המחוזי באר שבע (כב' השופט א' משניות) במצב זהה: אזברגה אף הוא נעצר בגין ביצוע עבירה חדשה בתקופה בה היה משוחרר על-תנאי ממאסר; ועדת השחרורים הפקיעה את רישיונו בעודו במעצר; לאחר מכן גזר בית המשפט את דינו בגין ביצוע העבירה החדשה; וגם בית המשפט בהליך השני שם ניכה מתקופת מאסרו של האיש את ימי מעצרו, פרט לתקופת ריצוי המאסר בגין ההפקעה.

שב"ס חישב את תקופת מאסרו של אזברגה כשתי יחידות נפרדות, ובית המשפט המחוזי באר שבע דחה את העתירה שהגיש אזברגה בטענה כי יש להתייחס לשתי תקופות המאסר כאל תקופה רציפה אחת.

בעשותו כן הפנה בית המשפט שם להוראת סעיף 68 לפקודת בתי הסוהר, שלפיה "שחרור מינהלי, יראוהו כשחרור על-תנאי כמשמעותו בחוק שחרור על-תנאי ממאסר, תשס"א-2001, והוראות החוק האמור יחולו על שחרור מינהלי, בשינויים המחויבים", ולסעיף 8(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, הקובע כי תקופת המאסר לענין שחרור על-תנאי תהיה "סך כל תקופות המאסר שעל האסיר לשאת בזו אחר זו, למעט תקופת מאסר שעל האסיר לשאת בשל ביטול שחרורו על תנאי".

15. לדעתי, פסק הדין בעניין **אזברגה** אינו עומד במבחן הביקורת.

16. הוראת סעיף 8(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, המוציאה מכלל תקופת המאסר **לענין שחרור על-תנאי** תקופת מאסר בשל הפקעת רישיון, הגיונה בצידה. כפי שנקבע בעניין **אזברגה**, אסיר שהפר את תנאי השחרור אינו יכול לצפות לקבל שחרור נוסף על תנאי ביחס לאותה תקופה בה שוחרר כבר ברישיון.

אלא שהגיון זה אינו תקף ביחס לחישוב תקופת המאסר לצורך שחרור מינהלי.

17. תכליתו של השחרור המינהלי, הקלת הצפיפות בבתי הסוהר, אינה זהה לזו של השחרור על-תנאי [השוו: עניין **אבו גנאם**]; עת"א (ב"ש) 38382-03-11 **אלימלך נ' שירות בתי הסוהר** (30.5.2011).

כפי שקבע חברי כב' השופט ד' ארד-אילון בעניין **אבו גנאם**: "בניגוד להסדר השחרור-על-תנאי שתכליתו ממוקדת ב**אסיר** ומיועדת לקדם שיקום ותמריץ חיובי להתנהגות טובה בכלא, תכליתו של הסדר השחרור המנהלי ממוקדת ב**בניהול בתי הסוהר** כדי לעמוד בתקן הכליאה. כך, משנכנס אסיר לכלא, גם אם לפי החלטת ועדת שחרורים המבטלת את שחרורו המוקדם, הוא נוסף למצבת האסירים, וממילא מתקיימת לגביו התכלית של התמודדות עם תפוסת האסירים, שעומדת ביסוד הסדר השחרור המנהלי."

18. לא בכדי נקבע בסעיף 68 לפקודת בתי הסוהר כי שחרור מינהלי ייראה כשחרור על-תנאי "בשינויים המחויבים", ולטעמי הסיפה של סעיף 8(א) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, זו המחריגה את תקופת ההפקעה מתקופת המאסר, אינה מתאימה להסדר השחרור המינהלי ואינה יכולה לחול עליו.

19. אשר על כן באתי לכלל מסקנה כי צדק המשיב כאשר צרף את שתי תקופות המאסר זו לזו לצורך קביעת זכאות העותר לשחרור מינהלי.

20. העתירה נדחית.

הצדדים.

עמוד 5